

ESPOON HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

18.2.2011

Mikael Storsjö

Asianrot2010-00203, -00204, -00234, -00258 ja -00259 Tuomiokapituli 10.2.2011

Kirkkoherran toimintaa koskevat tutkimuspyynnöt

Yhteenvetona ratkaisustaan, jonka tuomiokapituli on tehnyt Jukka Mallisen, Ville Ropposen, Mikael Storsjön ja Tarja Koivumäen kirkkoherra Juha Molarin eräisiin kirjoituksiin ja toimiin kohdistuneiden tutkintapyyntöjen johdosta, tuomiokapituli lausuu seuraavaa:

Heidi Hautala ei ole tehnyt kanteluita tuomiokapitulille.

Tuomiokapituli on suomennuttanut Jukka Mallisen kirjoituksessaan 16.8.2010 mainitseman venäjänkielisen blogikirjoituksen 11.8.2010.

Suomen tshetsheenit ja inguushit ovat 6.10.2010 päivätyllä avoimella kirjeellään vedonneet vähemmistövaltuutettuun Molarin heihin kohdistamien lausumien vuoksi. Toistaiseksi ei ole tietoa siitä, miten asia on ratkaistu.

Tuomiokapituli on päätöksellään 23.9.2010 lähettänyt poliisille tutkintapyynnön Mallisen 22.6.2010, 2.7.2010, 17.9.2010 ja 17.9.2010 sekä Storsjön 1.9.2010 ja 16.9.2010 tekemien kanteluiden osalta. Poliisi on sittemmin ilmoittanut, ettei asioissa ryhdytä enempään tutkintatoimiin. Sikäli kuin asioissa on tehty henkilökohtaisia tutkintapyyntöjä poliisille, tuomiokapituli ottaa niistä mahdollisesti aiheutuvat toimet huomioon omissa ratkaisuisissaan.

Mallisen, Storsjön, Ropposen ja osin Koivumäen kanteluiden taustalla on Molarin Pohjois-Kaukasian tilannetta koskeva kirjoittelu niiltä osin kuin se on kohdistunut Malliseen, Storsjöhön, Ropposeen ja Kavkaz Center -nimiseen organisaatioon. Mallinen, Storsjö ja Ropponen edustavat sanotun alueen poliittisen ja yhteiskunnallisen tilanteen osalta Molarista eräviä mielipiteitä ja katsomuksia. Koivumäen kantelu on lisäksi koskenut Molarin Suomen Venäjän yhteyteen liittämistä koskevaa kirjoitusta.

Tuomiokapituli ei aseta rajoituksia pappisviran haltijan perusoikeuksille eikä siis myöskään oikeudelle osallistua

yhteiskunnalliseen keskusteluun. Eri poliittisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden arvostelu, kärkevä ja tunnepitoinenkin, on Suomessa vallitsevissa oloissa sallittua. Poliittisessa ja yhteiskunnallisessa kirjoittelussa ja toiminnassa on osapuolilta kuitenkin voitava edellyttää hyvän tavan vaatimusten huomioon ottamista. Henkilöön käyvä epätotuudenmukaisten väittämien tai vihjausten esittäminen ja henkilöiden leimaaminen tavalla, joka saattaa heidät perusteettomasti huonoon valoon, mahdollisesti jopa vaaraan, saattaa olla sellaista epäasiallista ja loukkaavaa kielenkäyttöä, jota voidaan pitää pappisviran haltijan asemaan sopimattomana.

Molari on kirjoittanut Kavkaz Center –nimisen organisaation toimivan Venäjällä terrorismia harjoittavien tahojen tiedotuskanavana. Storsjö on ilmoittanut Kavkaz Centerin olevan Ruotsissa lailliseksi todettu tiedotuskanava, jonka palvelimen sijoittamisen yrityksensä tiloihin hän on sallinut. Tuomiokapitulin toimivaltaan ei kuulu Kavkaz Centerin toiminnan laillisuuden ratkaiseminen.

Molari on blogikirjoituksessaan 16.6.2010 viitannut erääseen vetoomukseen ja maininnut sen allekirjoittajat ”ehkäpä” Kavkaz Centerin toimittajiksi ja kääntäjiksi. Molari on vedonnut vastineessaan muun muassa käyttämäänsä ehkäpä-sanaan ja siihen, ettei hän ole maininnut Ropposta nimeltä.

Kavkaz Centerin toiminnan yhdistäminen kirjoituksissa terrorismiin ja nimeltä mainittujen henkilöiden ilmoittaminen sanotun organisaation toimittajiksi ja kääntäjiksi merkitsee samalla näiden henkilöiden leimaaminen terroristeiksi tai ainakin terrorismin kannattajiksi, vaikka se tapahtuisi vain vihjauksen- tai epäilynomaisesti. Molarin kirjoittamisen vahva poleemisuus on pikemminkin omiaan vahvistamaan vihjauksina ja mahdollisuuksina esitettyjä seikkoja. Myöskään henkilöiden nimien mainitsematta jättäminen ei muuta asiaa, kun heidät kuitenkin on yksilöity tavalla, josta heidän henkilöillisyytensä on vaivattomasti selvitettävissä, Molarin omienkin kirjoitusten perusteella. Molari on esittänyt samanlaisia otaksumia eräissä muissakin kirjoituksissaan, muun muassa 3.6.2010 ja 12.8.2010. Asiassa ei ole esitetty perusteita sille, että Mallinen tai Ropponen olisivat vastoin kiistämistään toimineet Kavkaz Centerin toimittajina tai kääntäjinä.

Koska Molarin lausumat ilmeisesti nauttivat ainakin jonkinlaista luottamusta joillakin tahoilla Venäjällä, Molarin kerrotusta toiminnasta sen kohteille aiheutuvaa vaaraa ei voida sulkea pois.

Molari on luonnehtinut Mallisesta 21.6.2010 julkaisemaansa kuvamanipulaatiota satiiriksi keskustelussa. Satiiria Molarin ao. kirjoituksesta ei kuitenkaan ole havaittavissa. Molari on tuomiokapitulin suomennuttamassa kirjoituksessaan 11.8.2010

antanut selvästi ymmärtää Mallisen hyväksyvän terrorismin sekä jälleen vihjannut Mallisen työskentelevän Kavkaz Centerille. Tällaisten väittämien tueksi ei ole esitetty selvitystä. Myös kuvamanipulaation käyttö ja viimeksi mainittu kirjoitus liittävät Mallisen terrorismin yhteyteen.

Ropposta koskevaa kuvamanipulaatiota ei ole esitetty tuomiokapitulille. Ropposta koskevassa videotallenteessaan 16.6.2010 Molari on lausunut muun muassa, että Ropposella ”on ollut maahanpääsyongelmia ja viisumikieltoja Venäjälle, koska hän on Marin ja Mordvan alueella tukenut sellaisia ääriryhmittymiä, jotka haluavat luoda kansalliskiihkoa venäläisiä ja muita väestöjä vastaan”. Tallenteessa kerrotaan tekeillä olleesta kirjasta, jonka otsikko on ”Kaukasian terrorismi ja sen ulkomaiset suhteet”, ja kirjassa on ollut tarkoitus kertoa paitsi järjestöistä, kuten Kavkaz Center, myös henkilöistä, kuten Ropponen. Tälläkin menettelyllään Molari on liittänyt Ropposen terrorismin yhteyteen. Menettely sisältää mahdollisesti myös Ropposeen kohdistuvan uhkauksen.

Molarin mainitussa blogikirjoituksessaan 16.6.2010 olevaa lausumaa samojen henkilöiden toimittamisesta Tshetsheniaan kuulusteluihin, rukousteitse, voidaan pitää rukouksen ajatuksen kannalta arveluttavana. Lausumaa rukouksen toteutumisesta edellä mainittuun ”rukoukseen” yhdistettynä sisältää kohdehenkilöihin suunnatun uhkauksen.

Blogikirjoituksensa yhteydessä 13.9.2010 internetiin sijoittamassaan videotallenteessa, jonka Htalehti on 15.9.2010 uutisoinut, Molari on muun muassa pyytänyt Venäjän tiedustelupalvelua tuhoamaan Kavkaz Centerin toimittajat ja räjäyttämään sen palvelimen. Molari on myöhemmin poistanut tallenteen internetistä, mutta sen julkaiseminen on jatkunut Kavkaz Centerin internetsivulla. Tähän nähden voidaan arvioida, että uhkaavista sanakäänteistään huolimatta Molarin tallennetta ei ole koettu ainakaan kaikkien sen kohteiden taholla vaaralliseksi, mikä mahdollisesti johtuu siitä tavasta, jolla Molari esiintyy videolla. Molarin on selittänyt sananvalintojensa tarkoittaneen cräitä raamatullisia metaforia, eikä hänen lausumiaan ollut tarkoitettu ymmärrettäväksi kirjaimellisesti. Tällaista yhteyttä Molarin esityksestä videolla ei kuitenkaan ole löydettävissä eikä arvattavissakaan. Esitykselle ei ole helppo löytää muuta tarkoitusta kuin Mallisen, Ropposen ja Storsjön uhkaaminen.

Molari on itse ilmoittanut tilaisuudessa Helsingin tuomiokirkon ulkopuolella rukoilleensa katolisen kirkon eksorsismikaavan mukaisesti. Molari on käytettävissä olevien tietojen mukaan lausunut muun muassa: ”Katala saatanallinen käärme, et saa enää pettää ihmiskuntaa, vainota Venäjän ja Kaukasian viatonta kansaa Kaukasian emiirikunnan terroristijärjestön ja sen saatanallisen sanansaattajan Kavkaz Centerin avulla, et saa enää piinata viattomia

ihmisiä.” Molari ei ole kohdistanut eksorsismirukoustaan yksityisiin henkilöihin, mutta hän on maininnut vastustamansa organisaation nimeltä. Lukemansa rukouksen yhteydessä Molari on lausumillaan yhdistänyt poliittisen vastustajansa toiminnan paholaisen toimiin. Molari on samalla, kuten lausumassaan Mallisen, Ropposen ja Storsjön toimittamisesta Tshetsheniaan kuulusteltaviksi, käyttänyt rukousta poliittisen agitaation välineenä.

Molari on myöntänyt keränneensä tietoja Mallisen elämästä ja henkilöhistoriasta. Lisäksi Molari on blogikirjoituksessaan 20.9.2010 kutsunut väkeä mielenosoitukseen Storsjön työpaikan ulkopuolelle ja ilmoittanut mahdollisesti tulevansa soittamaan työpaikan ovikelloa. Molari on myös kertonut osallistuneensa Suomi-Kaukasia seuran syysretkelle Suomenlinnaan; retki oli noudattanut ”who is domain – karttatietoja” Kavkaz Centerin rekisteriosoitteista Helsingissä. Tarkoituksena oli ollut katsoa, millaisissa yhteyksissä nuo rekisteriosoitteet ovat. Lisäksi Molari on blogikirjoituksessaan 24.9.2010 ilmoittanut julkaisevansa henkilö-, pankkitili ja tietoliikennetietoja sekä pitävänsä yhteyttä Yhdysvaltain terrorismin vastaiseen toimintaan tarkoituksin estää eräitä henkilöitä saamasta viisumia Yhdysvaltoihin.

Suomessa järjestyksen- ja laillisuusvalvonta, siis myös terrorismin tarkkailu ja torjunta, kuuluu poliisille ja muille viranomaisille, joilla on sitä varten lailla säädetty toimivalta. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon papilla ei ole tällaista toimivaltaa. Molarin kuvaamat menettelyt sisältävät uhkailua kohdehenkilöitä kohtaan.

Molari on blogikirjoituksessaan 23.4.2010 arvioinut Mallisen yhdessä erään toisen henkilön kanssa laatimaa, Suomen kuvalehdessä julkaistua yhteiskunnallista kirjoitusta ja lausunut muun muassa seuraavaa: ”Nyt nuori poika ja vanha mies ovat löytäneet toisensa Suomen kuvalehden artikkelia varten. Mieleeni tulee Platonin Faidros-teoksen idyllinen kuvaus Sokrateen ja Faidroksen matkasta Ateenan muurien ulkopuolelle idylliselle seudulle. Joen rannalla he lepäävät kesäpäivän helteessä ja miettivät Jumalan innoittamaa ystävyyttä. He kokivat keskenään jotakin suurta miettiessään elämisen salaisuuksia kesäpäivän helteessä idyllisellä seudulla joen rannalla...Kysc on todellakin vanhan miehen ja nuorukaisen kuumasta kosketuksesta fantasioihin...” Molari on näin siteerannut Platonin tekstiä tavalla, joka nykykontekstissa ymmärrettynä liittää kohteensa homoseksuaalisuuteen. Tällä tyyllisellä rinnastuksellaan Molari on esittänyt selvän vihjauksen siitä, että artikkelin kirjoittajat olisivat homoseksuaalisia.

Tuomiokapituli toteaa, että ihmisen seksuaalinen suuntautuneisuus ei juuri koskaan ole poliittisessa tai yhteiskunnallisessa keskustelussa relevantti seikka. Lisäksi henkilön seksuaalisen persoonallisuuden

luonnehtiminen esimerkiksi homoseksuaaliseksi ilman, että luonnehdinnalle on perusteita, on tähän henkilöön kohdistuvaa tarkoitushakuista leimaamista. Kun homoseksuaalisuus yhteiskunnallisista tasa-arvopyrkimyksistä huolimatta on ainakin vielä sekä Suomessa että etenkin useilla muilla tahoilla maailmassa vieroksuttua, ei hyväksytyä, paheksuttua ja jopa kriminalisoitua ja tuomittua sekä kirkossa että yhteiskunnassa, voidaan homoseksuaaliseksi leimaamista pitää toisen henkilön tarkoituksellisen saattamisenä huonoon valoon ja olosuhteista riippuen jopa vahingoittamisenä tai sen yrityksenä. Molari ei ole tuonut esiin perusteita Malliseen kohdistamalleen homoseksuaaliseksi leimaamiselle. Kerrottua leimaamista voidaan pitää keskustelun keinona alhaisena.

Molari on vielä blogikirjoituksessaan 24.9.2010 lausunut, ettei Kaukasiasta ole tullut yhtään oikeaa pakolaista Suomeen, vaan jokainen Kaukasiasta pakeneva ja Suomeen saapunut on yhteydessä terrorismiin. Molari on myös kirjoittanut, että Kaukasia on turvallinen maa rehelliselle ihmiselle, ja että terroristiyhteyksiensä tähden tuolta alueelta saapuu Suomeen turvapaikanhakijoita, minkä tähden Suomi ei ole pian turvallinen maa rehelliselle ihmiselle, joka ei hyväksy terrorismia Venäjän valtiota vastaan. Tällaisten lausumien johdosta Suomessa asuvat tšetšecnit ja inguushit ovat esittäneet Molarista edellä kerrotun vetoamisen vähemmistövaltuutetulle. Molarin lausumat ilmentävät pakolaisten leimaamista terroristeiksi tai terrorismin kannattajiksi.

Molari on selittänyt Suomen palauttamista suuriruhtinaskuntana Venäjän yhteyteen esittävän, 24.8.2010 julkaisemansa blogikirjoituksen olevan intertekstuaalinen siten, että hän on tekstissään käyttänyt samoja argumentteja ja lauserakenteita kuin ne henkilöt kirjoituksissaan, jotka ovat esittäneet viime sodissa menettettyjen Karjalan alueiden palauttamista Suomelle. Mielenpääntensä luopumisesta on luvallista esittää Suomessa. Tuomiokapituli ei katso tältä osin olevan aihetta kantelun enempään käsittelyyn.

Koska tuomiokapitulilla ei ole täsmällistä tietoa Nikolai Bodrbujakin kirjan sisällöstä, johon Mallinen on viitannut, tuomiokapituli ei ota käsiteltäväkseen asiaa tältä osin.

Johdopäätöksensä esitetystä selvityksestä tuomiokapituli toteaa, että Molarin kirjoittelu ja toiminta vaikuttaa paikoin epärealistiselta, eikä sen todenperäisyydestä ei ole aina varmuutta. Kuitenkin Molarin kirjoittelu ja toimet ilmentävät mielipidevastustajiin kohdistettua perusteetonta leimaamista ja saattamista huonoon valoon, mahdollisesti myös asettamista vaaralle alttiiksi, sekä heihin kohdistuvaa uhkailemista. Yhteiskunnalliselle ja poliittiselle

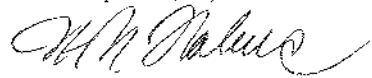
keskustelulle ja toiminnalle on käytettävissä muitakin keinoja. Tuomiokapituli pitää mahdollisena, että Molari on kerrotuilla kirjoituksillaan ja toimillaan syyllistynyt sopimattomaan ja loukkaavaan kielenkäyttöön ja menettelyyn.

Molarille on 10.6.2010 annetulla päätöksellä määrätty kurinpitorangeistus sopimattomasta ja loukkaavasta kielenkäytöstä.

Tuomiokapituli toimittaa kirkkolain 23 luvun 5 §:n nojalla Mallisen, Storsjön, Ropposen ja Koivumäen kantelukirjoitukset sekä muun asiassa kertyneen aineiston tutkinta-asiamiehen arvioitaviksi ja valmistavan tutkinnan suorittamiseksi asiassa sen selvittämiseksi, onko edellä kerrottujen tai asiassa mahdollisesti ilmenevien muiden seikkojen katsottava osoittavan Molarissa kirkkolain 23 luvun 9 §:ssä tarkoitettua pappisviran haltijan asemaan sopimatonta käytöstä, tai millaiseen arviointiin asia muutoin antaa aihetta.

Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa vs. lakimiesasessori Ulla-Maija Halme, puh. (09) 8050 8839.

Ulla-Maija Halme
vs. lakimiesasessori